

Tömeges illegális határátlépések, terrorveszély, humanitárius és egészségügyi válsághelyzet, erősödő szervezett bűnözés, hibrid fenyegetések, ideiglenesen lezárt belső határok: az utóbbi évtized főként biztonsági vetülettel járó kihívásai jelentős hatással voltak a schengeni külső határokra és a térség belső életére. A rájuk adott válaszok sorában az irreguláris migráció elleni küzdelem áthatotta az Unió bevándorlási, menekültügyi és határigazgatási szabályainak, szakpolitikai stratégiáinak, külső cselekvési és partnerségi politikáinak megújítását. A megváltozott biztonsági környezet hatására többször is módosult a külső határok őrzetének feladatait tartalmazó Schengeni határ-ellenőrzési kódex [(EU) 2016/399], legutóbb 2024 júniusában, a határok ellenálló-képességét erősítendő [(EU) 2024/1717].

Az EU-ban a külső határok igazgatása, védelme elsődlegesen nemzeti hatáskör, melyhez azonban jelentősen hozzájárul az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségnek (Frontex) munkája is az európai integrált határigazgatás (EIBM) keretében [(EU) 2019/1896]. Emellett 2016 óta az Europol is fokozottan részt vesz a határokon átnyúló migráncscempészés elleni küzdelemben, amelynek kereteit a migráncscempészés elleni megújított cselekvési terv jelöli ki 2025-ig [COM(2021) 591 final].

Az embercsempészés – vagyis az illegális beutazás és tartózkodás elősegítésének bűncselekménye – beágyazódott a nemzetközi súlyos és szervezett bűnözés tág környezetébe. Komoly biztonsági fenyegetést jelent az azt igénybe vevő irreguláris migránsok, a célországok és az Európai Unió számára is. Az Europol (2024) elemzése szerint az embercsempész hálózatokat a következők jellemzik:

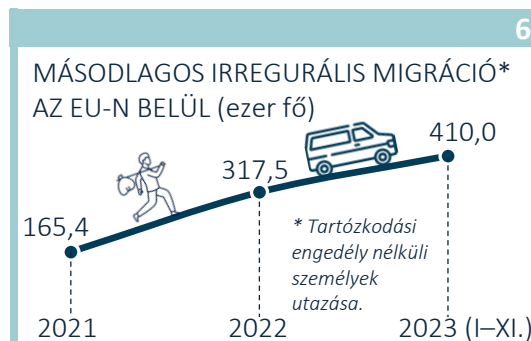
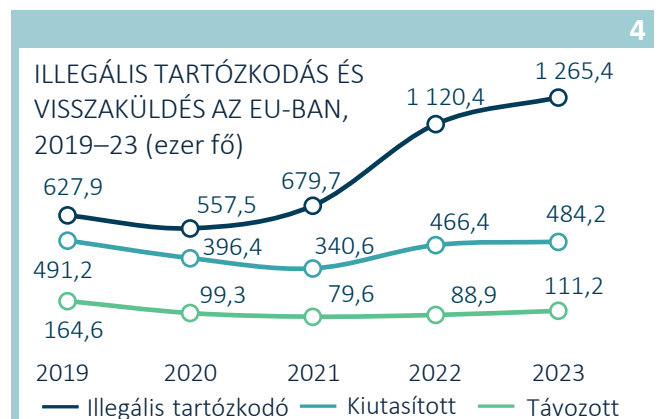
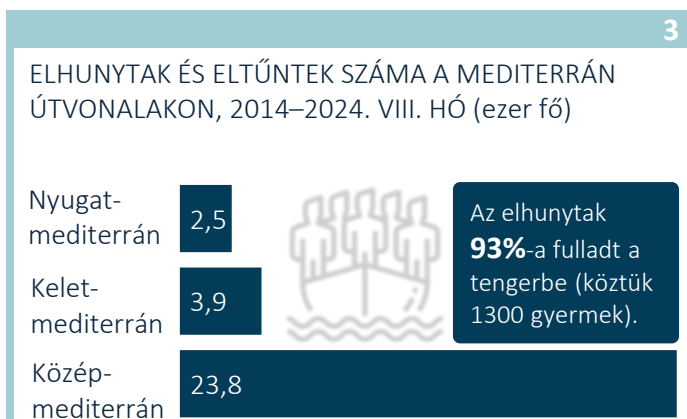
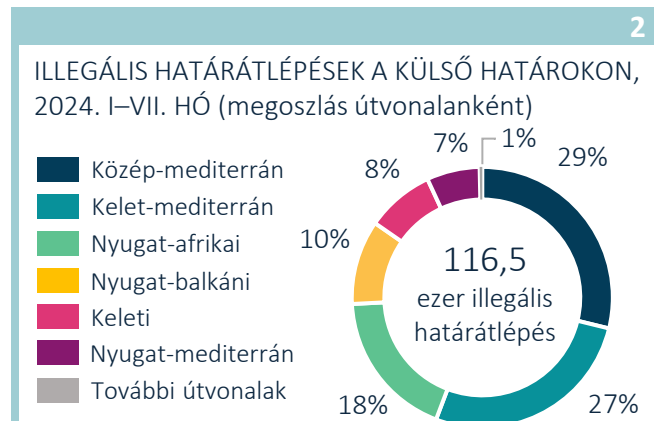
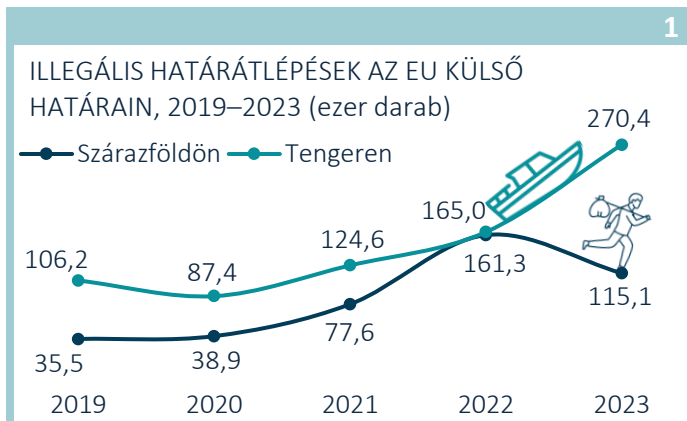
- többségük más súlyos bűnözési területen is aktív;
- nagyfokú alkalmazkodóképességgel rendelkeznek;
- kihasználják a geopolitikai, gazdasági, környezeti és társadalmi válságokat;
- intenzíven együttműködnek az EU-n belüli és kívüli bűnszövetkezetekkel;
- szükség esetén kiterjesztett erőszakot alkalmaznak az irreguláris migránsokkal, a bűnüldöző szervekkel, vagy a konkurens bűnszövetkezetekkel szemben is;
- gyorsan adaptálják az új digitális technológiákat.

Az Europol (2024) emellett felhívja a figyelmet, hogy az embercsempészés összefonódhat a terrorizmussal

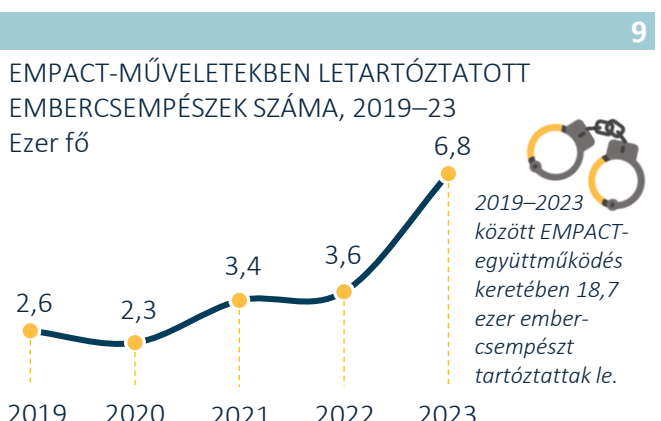
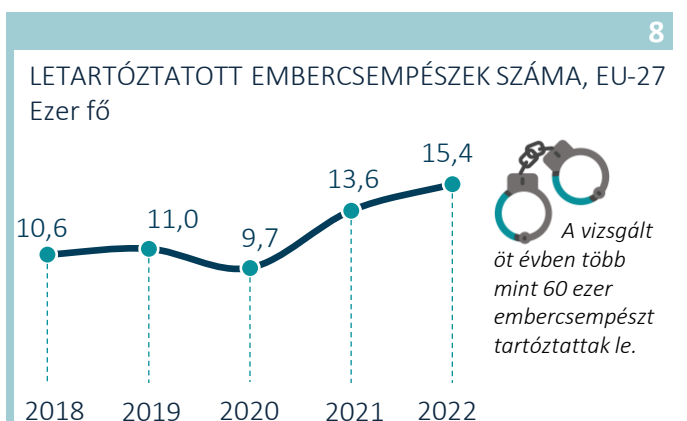
és emberkereskedelemmel, amely még tovább fokozza az Unió biztonsági fenyegetettségét.

Az embercsempészés elleni küzdelem évtizedek óta az EU fő prioritása. Az Európát érintő példa nélküli migrációs hullám időszakában az Európai Bizottság kijelölte az embercsempészés elleni küzdelem irányait, előbb az Európai Migrációs Stratégiában [COM(2015) 240 final], majd a 2015–20-ra vonatkozó migráncscempészés elleni cselekvési tervben [COM(2015) 285 final]. Ennek eredményeként 2016-ban bővült az Europol mandátuma és feladatköre [(EU) 2016/794], valamint létrehozták az Europol Migráncscempészés Elleni Küzdelem Európai Központját is, mely a tagállamok bűnüldöző hatóságait hivatott támogatni információmegosztással, elemzéssel és előrejelzéssel, koordinációval, valamint képességfejlesztéssel. A migráncscempészés 2015-ben és 2021-ben is bekerült a szervezett bűnözés elleni küzdelem uniós szintű együttműködését kijelölő ciklusok (Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen, EMPACT) prioritásai közé (8665/21). A Bizottság emellett 2021-ben új migráncscempészés elleni cselekvési tervet tett közzé [COM(2021) 591 final], 2022-ben és 2023-ban pedig specifikus intézkedési terveket dolgozott ki az egyes migrációs útvonalakra (Európai Bizottság, 2023).

A migráncscempészés elleni küzdelem külső dimenziói a Migrációs és Menekültügyi Paktum végrehajtásának hangsúlyos részét képezik [COM(2024) 251 final]. A schengeni rendszerről szóló jelentés szerint azonban az EU-ba irányuló és az EU-n belüli embercsempészés, valamint a határokon átnyúló bűnözés fokozódása miatt a rendőri együttműködés és a jogszabályi környezet is fejlesztésre szorul [COM(2024) 173 final]. A Bizottság 2023-ban ezért új jogalkotási csomagot tett közzé, emellett egy embercsempészés elleni globális szövetség létrehozását sürgette. E célokat támogatva az Európai Tanács az EU teljes eszközrendszerének megerősítésére szólított fel (EUCO 1/23; 7/24; 15/24). A csomag első javaslata [COM(2023) 754 final] többek között az Europol és a rendőri együttműködések megerősítésére irányul, melynek tárgyalási megbízásáról a tagállamok képviselői 2024-ben állapodtak meg (EU Tanácsa, 2024). ♦

Az Európai Unióba érkező irreguláris migránsok több mint **90%-a** veszi igénybe embercsempész hálózatok szolgáltatását.

FORRÁSOK

1 | 2 Frontex: [Detections of illegal border-crossings statistics](#) | 3 IOM: [Missing migrants project](#) | 4 Eurostat: [[migr_eipre](#)]; [[migr_eiord](#)]; [[migr_eirtn](#)]; [[migr_eirfs](#)] | 5 Eurostat: [[migr_eipre](#)] | 6 Frontex: ARA, [2023](#); Annual Brief, [2023](#) | 7 Europol: [Facilitation of Illegal Immigration](#) | 8 Frontex: ARA, [2023](#) | 9 EMPACT results: [2019](#), [2020](#), [2021](#), [2022](#), [2023](#)